

Kontrola VS. audit

KONTROLA ÚČETNICTVÍ

- Cíl = zjištění souladu / nesouladu účetnictví s právními předpisy v oblasti účetnictví
- VÚJ podléhající kontrole: **VŠECHNY**

AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

- Cíl = ověření poskytnutí věrného a poctivého obrazu skutečnosti účetní závěrkou
- VÚJ podléhající auditu: **SKORO ŽÁDNÁ**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Právní předpisy

- zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu,
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole,
- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření ÚSC a DSO,
- zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech.

Zákon č. 166/1993 Sb. o Nejvyšším kontrolním úřadu

Objekty kontroly prováděné NKÚ (§ 3 zákona o NKÚ) – NÁVRH NOVELY

- hospodaření s majetkem státu a s prostředky poskytnutými státu ze zahraničí,
- příjmy a výdaje státního rozpočtu,
- **státní závěrečný účet,**

Reálné zmocnění NKÚ

- Z právních předpisů **nevyplývá jednoznačně** zmocnění NKÚ k provádění auditu či kontroly účetnictví VÚJ:
- *„Kontrolou typu **finanční audit** NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy. Tento typ kontrol je **nástrojem pro ověřování informací uvedených v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu**, které NKÚ využívá při formulování stanoviska ke státnímu závěrečnému účtu.“*
(zdroj: Výroční zpráva NKÚ za rok 2009)
- **ALE:** Pojem „finanční audit“ definován zákonem o finanční kontrole výhradně v souvislosti s **interním auditem!**

Zaměření kontrol NKÚ

- 3E kontrola
- Veřejné zakázky
- Utrácení peněz ze státního rozpočtu
- Plnění příjmů státního rozpočtu
- Hospodaření se státním majetkem u státní správy
- Hospodaření s majetkem státních podniků
- Evropské dotace
- Hospodaření s dluhopisy
- Ručení za závazky
- **Postupy účtování**
- ...

Kontrolní činnost NKÚ

- Plán kontrolní činnosti
- Příprava
- Provedení kontroly
- Kontrolní protokol
- Kontrolní závěr

- Výroční zpráva NKÚ

Uživatelé kontrolních závěrů NKÚ

- Kontrolované organizace – nápravná opatření a doporučení
- Vždy projednání na zasedání Vlády
 - Politické vlivy
 - Osobní nesnášenlivost
- Veřejnost (médiá) ???

Závěrem k NKÚ:

- Audit / kontrola účetnictví VÚJ **není koncepčně upraven** – několik zákonů upravuje dílčí aspekty, žádný z nich koncepci
- Výrok o **věrném a poctivém obrazu** předmětu účetnictví výjimečně
- Většinou kontrola **postupů účtování** a jejich souladu s účetní legislativou
- NKÚ = **jediný** orgán s potenciálem provádět plnohodnotnou kontrolu hospodaření veřejného sektoru, ale...
- ... jeho plnohodnotné fungování je **omezováno legislativou**

Zákon č. 420/2004 Sb. o přezkoumávání hospodaření ÚSC

PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ

- Zvláštní právní norma pro „audit“ ÚSC (vč. DSO a RRRS) je **zákon č. 420/2004 Sb. o přezkouvání hospodaření ÚSC a DSO**
- Zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech: přezkoumání hospodaření je auditorskou činností (§ 2) – odkaz na zákon č. 420/2004 Sb.
- ÚSC a DSO mají povinnost dát si přezkoumat **své hospodaření** podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (§ 17 odst. 4)

ZÁKON O PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ – předmět přezkoumávání

... jsou to údaje o ročním hospodaření tvořící součást tzv. závěrečného účtu (zákon č. 250/2000 Sb.), čili:

- plnění příjmů a výdajů rozpočtu,
- tvorba a použití peněžních fondů,
- náklady a výnosy podnikatelské činnosti,
- finanční operace týkající se cizích zdrojů,
- nakládání s prostředky Národního fondu,
- finanční vztahy ke státnímu rozpočtu,
- nakládání a hospodaření s majetkem,
- zadávání a uskutečňování veřejných zakázek,
- stav a nakládání s pohledávkami a závazky,
- ručení, zástavy a věcná břemena,
- **účetnictví.**

ZÁKON O PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ – hlediska přezkoumávání

- dodržování povinností ve finančním hospodaření, hospodaření s majetkem organizací, v účetnictví a odměňování,
- soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem,
- dodržování účelovosti dotací a návratných fin. výpomocí,
- věcná a formální správnost všech dokladů.

ZÁKON O PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ – kdo přezkoumává?

- Pro obce a DSO: Krajský úřad nebo **auditor**
- Praha: MF nebo **auditor**
- Pokud auditor, je uzavírána písemná smlouva o poskytnutí **auditorské služby** podle zákona o auditorech
- Za krajské úřady či MF provádějí přezkumy jejich zaměstnanci (alespoň **středoškolské** vzdělání, **3 roky praxe v oboru** a trestní bezúhonnost) – tzv. KONTROLOR
- Zákon určuje kontrolorům pro účely provedení přezkumu obdobné pravomoci vůči „kontrolované“ ÚJ jako zákon o auditorech auditorům.

ZÁKON O PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ – zpráva o výsledku přezkoumání

- identifikace obou stran (toho, kdo přezkum provedl a toho, jehož hospodaření bylo přezkoumáno),
- popis zjištěných chyb a nedostatků a označení dokladů, z nichž vyplývají,
- závěr a podpisy.

ZÁVĚR ZPRÁVY obsahuje zejména:

- zdůvodnění („výrok“),
- upozornění na případná budoucí rizika pro ÚJ,
- podíl pohledávek a závazků na rozpočtu ÚSC,
- podíl zastaveného majetku na celkovém majetku ÚSC.

ZÁKON O PŘEZKOUMÁVÁNÍ HOSPODAŘENÍ – „výrok“, čili vyjádření, zda při přezkoumání:

- a) **nebyly** zjištěny chyby a nedostatky,
- b) **byly** zjištěny chyby a nedostatky, které **nemají** závažnost těch v písm. c),
- c) **byly** zjištěny nedostatky spočívající v
 1. porušení rozpočtové kázně,
 2. **v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví,**
 3. v pozměňování záznamů nebo dokladů v rozporu se zvláštními právními předpisy,
 4. v porušení povinností nebo překročení působnosti územního celku stanovených zvláštními právními předpisy,
 5. v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky,
 6. v nevytvoření podmínek pro přezkoumání.